

ODGOVORNE INSTITUCIJE MORAJU PRIHVAĆATI ZAKONSKU ODGOVORNOST

Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske (REGEA) osnovana je 22. listopada 2007. godine. Radi se o prvom slučaju da je hrvatski predstavnik (konzorcij Zagrebačke, Karlovačke i Krapinsko-zagorske županije te Grada Zagreba) uspješno sudjelovao kao nositelj projekta u programu 'Inteligentna Energija za Europu'. Na natječajima programa IEE-a ravnopravno sudjeluju sve zemlje članice

Europske unije, Island i Norveška, a Hrvatskoj je otvoren pristup, nakon što je 17. ožujka 2006. godine Vlada potpisala poseban Memorandum o razumijevanju. Riječ je o programu iz kojeg EU sufinancira projekte na području energetike, a koji je jedan od pomoćnih programa EU-a za netehnološke aktivnosti u području energetike te se izvodi unutar Okvirnog programa za konkurentnost i inovacije. Ravnatelj REGEA-e, dr. sc. Julije DOMAC, dipl. ing. pojasnio je za ovaj broj časopisa EGE čime se REGEA bavi, što ona znači za Hrvatsku, koji su joj planovi za budućnost te još mnogo toga.

dr. sc. JULIJE DOMAC, dipl. ing.

Regionalna energetska agencija sjeverozapadne Hrvatske (REGEA), Zagreb

Rođen je 28. listopada 1972. u Zagrebu. Diplomirao je i magistrirao na Fakultetu elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu, a 2004. godine na istom je fakultetu obranio doktorsku disertaciju. Od 1997. do 2007. godine zaposlen je u Energetskom institutu 'Hrvoje Požar' na položaju zamjenika voditelja Odjela za obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost. Godine 2008. postaje prvi ravnatelj Regionalne energetske agencije sjeverozapadne Hrvatske. U dosadašnjem radu sudjelovao je u brojnim domaćim i međunarodnim projektima, bio voditelj Nacionalnog energetskog programa BIOEN, tehnički urednik i nacionalni direktor projekta za FAO, voditelj projekata za Međunarodnu energetske agenciju (IEA), nacionalni koordinator projekata za UNIDO, konzultant projekata za Svjetsku banku i Vladu Republike Irske. Od 2005. godine radi kao evaluator projekata pri Europskoj komisiji za 6. i 7. okvirni program i Program 'Inteligentna energija za Europu'. Objavio je kao prvi autor ili urednik više od 60 znanstvenih i stručnih radova, zbornika radova i studija. Dobitnik je Godišnje nagrade Zaklade Hrvoje Požar, Nagrade Biomass Junior Award 2004 u povodu 2. svjetske konferencije o biomasi, Državne nagrade za znanost, Posebne rektorove nagrade i drugih priznanja.

Poštovani dr. Domac, možete li nam ukratko reći kako je i zašto osnovana REGEA?

Agencija je osnovana radi sustavnog poticanja korištenja obnovljivih izvora energije i povećanja energetske učinkovitosti na području sjeverozapadne Hrvatske.

Na natječaj su zajedno išle četiri regije: sjeverozapadna Hrvatska, francuska regija Arc-de-Seine, Segovia iz Španjolske i jugoistočna Mađarska. Naša agencija i Francuska su prošle na natječaju, a mi smo bili koordinator cijelog konzorcija. To znači da smo na neki način odgovorni za izvještavanje Europske

komisije kako ova agencija posluje. Francuzi svoje aktivnosti rade samostalno, neke projekte radimo zajednički, međutim, ispred Europske komisije moramo opravdati i nas i njih. Prva smo regionalna energetska agencija u Hrvatskoj, a postoji i lokalna agencija u Međimurju osnovana kada i REGEA. Kada govorimo o REGEA-i, moram istaknuti kako je ovo jedinstveni slučaj da su se četiri osnivača iz ukupno pet stranaka na vlasti složile zajedno, sjele za stol i dogovorile zajedničku strategiju, tj. da su prepoznale energetske učinkovitost kao svoj prioritet. Inicijator ideje za osnivanje REGEA-e je grupa mlađih stručnjaka, entuzijasta s dugogodišnjim iskustvom u europskim projektima gdje smo nakon 2006. godine prepoznali pristupanje Hrvatske programu IEE, šansu da se takvo nešto napravi i da utječemo na pozitivne promjene u Hrvatskoj. Slične regionalne agencije postoje i drugdje u Europi. Dakle, agencija mora biti subjekt koji nosi istraživanja, financiranja od europskih fondova, koji nosi tehnološku prekograničnu suradnju iz područja obnovljivih izvora i energetske učinkovitosti. To mora biti točka gdje će naša industrija dobiti informacije o određenim projektima, ali da se dobije i kvalitetna informacija s jedne strane, odnosno partner za implementiranje tehnologije u općinama ili gradovima.

Recite nam nešto o strukturi REGEA-e.

Dakle, REGEA sada ima potpuno stabilnu strukturu. Naše Upravno vijeće je ustrojeno te smo ispunili naše obveze prema Europskoj komisiji kako bi se financiranje moglo regularno odvijati. Raspisali smo natječaj i zaposlili smo osam djelatnika. Većina zaposlenih su inženjeri te jedan djelatnik ekonomske struke i jedan sociolog. Što se tiče broja zaposlenih, REGEA je krenula ambicioznim startom. Naša obveza prema Europskoj komisiji je bila da zaposlimo četiri djelatnika, no zbog nekih potreba naših osnivača, zbog projekata koji su u tijeku i zbog kvalitete ljudi koji su se javili na natječaj odlučili smo se za takav početak rada Agencije. Mislimo da će to biti opravdano prihodima koje ćemo ostvariti. Neki zaposlenici već su bili sudionici Međunarodnog znanstveno-stručnog simpozija 'Energetska i procesna postrojenja' u Dubrovniku. Većinom je riječ o mlađim ljudima s 1-2 godine iskustva u energetici. No, to su ljudi koji su dio svojeg obrazovanja stekli u inozemstvu, koji znaju strane jezike i koji su se javili na natječaj ne zbog toga da nađu radno mjesto, nego zbog toga što su u tom poslu pronašli izazov i prepoznali značenje energetske agencije. U razdoblju do tri godine očekujemo da se broj zaposlenih poveća na petnaestak ljudi.

Kako se provodi financiranje REGEA-e?

Europska komisija će osigurati sufinanciranje REGEA-e tijekom prve tri godine rada u iznosu od 190 000 eura. Također, jednako razdoblje sufinanciranja očekuje

"Problem je taj da se u našoj energetskej struci općenito, bez obzira radi li se o inženjerima elektrotehnike ili strojarstva, predugo gledalo na obnovljive izvore i energetske učinkovitost kao nešto sporedno, nešto što nije vrijedno spomena i što se nas ne tiče. Mi energetičari smo za to sami krivi i zbog toga danas na ovom području jako zaostajemo za Europskom unijom".

se i od osnivača, pri čemu je ukupan iznos financiranja od osnivača i drugih izvora iz Hrvatske planiran u iznosu od 226 000 eura. Dakle, to su sredstva koja REGEA ima u ovom trenutku. Osim toga, Agencija može zaraditi na tržištu koliko uspije, što se od nje i očekuje, a naši osnivači su se trajno obvezali financirati ustanovu koja je osnovana na neodređeno vrijeme. Međutim, nije određen njihov financijski udio, nego se financiranje odvija ovisno o projektima, potrebama i sl. Dakle, ovisno o tome kako i što radimo, tako će nas i financirati.

Na kojim projektima trenutno radite i koji su u planu?

REGEA već ima određeni broj ugovorenih projekata, dok su neki u pripremi. Za naše osnivače preuzimamo neke projekte koje oni već imaju ugovorene prema Europskoj komisiji. Prema Komisiji i osnivačima u obvezi smo izraditi županijske strategije korištenja energije, a to uključuje obnovljive izvore energije i energetske učinkovitost. Imamo neke međunarodne projekte koje smo već pripremili i imamo praktične projekte kao što su, npr. javna rasvjeta u gradu Klanjcu, dakle riječ je o svakodnevnim problemima koji zadaju brige našim općinama. Počinjemo raditi na međunarodnom projektu koji sufinancira Europska komisija, a riječ je o strategiji korištenja malih hidroelektrana u Karlovačkoj županiji. U pripremi je niz projekata koje ćemo raditi s nekim našim institucijama kao što su Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, HBOR, Hrvatska gospodarska komora itd. Neki projekti će se odnositi na financiranje industrije ili fizičkih osoba, neki će se odnositi na promociju i obrazovanje. Radimo veliku anketu mišljenja stanovništva o obnovljivim izvorima energije i energetske učinkovitosti kojom ćemo obuhvatiti 2000 kućanstava s područja sjeverozapadne Hrvatske. No, novi projekti nam se pojavljuju gotovo iz dana u dan. U dogovoru smo s UNDP-om da naša agencija preuzme energetske urede na području svojih osnivača, tj. na području tri županije. Grad Zagreb će osnovati svoj energetskej ured koji će s nama surađivati, a onda bi s vremenom otvorili područne urede u Karlovcu i Krapini.

"Na institucionalnoj razini je da domaće odgovorne ustanove potaknemo da obrazuju svoje djelatnike i da prihvaćaju svoju zakonsku odgovornost i da počnu provoditi pozitivne zakone i propise. Konačnu riječ, kada govorimo o državnim institucijama, uvijek ima izvršna vlast koja mora odlučiti i učiniti sve da državne institucije funkcioniraju. Ne želim ništa više nego da one ažurno obavljaju svoj posao za koji su osnovane. Ništa više se od njih ne očekuje."

Kako će se odvijati financiranje tih ureda?

To će biti integralni dio Agencije koji će financirati Agencija a cijelu aktivnost financiraju osnivači.

Kako se REGEA nadovezuje na projekte HEP ESCO-a?

Dobro se nadovezujemo na njihove projekte. Nismo financijska ustanova, dakle kompatibilan smo partner u potpunosti i trenutno vrlo blisko surađujemo s njima, a vjerujem kako ćemo surađivati još i više. Mi smo onaj najbolji prijatelj pojedinog grada ili općine koji su osnovale njihove županije i koji sjedi s njihove strane u pregovorima s određenim tvrtkama, konzultantima i sl. Dakle, na nama je odluka o ocjeni projekta, a po potebi i financijska analiza projekta ako naš partner to od nas očekuje. Imat ćemo i niz vanjskih suradnika, neki će imati financijska znanja, neki će biti ovlašteni arhitekti ili projektanti koji će onda u naše ime provoditi kontrolu.

Na koje načine pronalazite klijente?

Ovisi. Nekada sami pronađemo potencijalnog klijenta, a ponekad klijenti nas zovu i traže za savjet, tj. pomoć. Što se tiče našeg svakodnevnog djelovanja, nama se često javljaju općine i gradovi koji žele nešto napraviti ili imaju financijska sredstva koja žele kvalitetno utrošiti. Mi sami na temelju naših

"Nogometnim riječnikom rečeno, nas zanima momčad koja igra u Ligi prvaka. Momčad koja je ravnopravna i po kvaliteti i po veličini i po učincima koje njezini projekti imaju."

analiza, tj. županijskih strategija koje su u izradi pristupamo gradovima i predlažemo im određeni program. Tako može biti riječi o, npr. čistom transportu u Karlovcu ili dizalicama topline za Krapinsko-zagorsku županiju. Od nas se ne očekuje da čekamo da se nama pristupi, nego moramo imati aktivnu ulogu da mobiliziramo i guramo da se nešto dogodi, tj. promijeni.

Kako gledate na postojeće probleme u zakonodavstvu Hrvatske? Naime, mnogi projekti nikada ne zažive zbog komplicirane birokracije.

Na to gledam s velikim žaljenjem i nadom da će se to promijeniti. Problem je taj da se u našoj energetskej struci općenito, bez obzira radi li se o inženjerima elektrotehnike ili strojarstva, predugo gledalo na obnovljive izvore i energetske učinkovitost kao nešto sporedno, nešto što nije vrijedno spomena i što se nas ne tiče. Mi energetičari smo za to sami krivi i zbog toga danas na ovom području jako zaostajemo za Europskom unijom. To je nešto što moramo promijeniti. Imamo situaciju da naše vodeće energetske ustanove dovoljno ne osjećaju i ne mogu odgovoriti potrebama poduzetnika i lokalnih zajednica za projekte i inicijative na ovom području. Još nismo shvatili da su obnovljivi izvori i energetska učinkovitost dio ukupnog europskog civilizacijskog nasljeđa prema energiji gdje se energija shvaća kao svaka druga roba i trošak. Moramo se ponašati odgovorno. Mi sa svoje strane možemo napraviti sve da naše kolege informiramo, upoznamo i motiviramo. Na institucionalnoj razini je da domaće odgovorne ustanove potaknemo da obrazuju svoje djelatnike i da prihvaćaju svoju zakonsku odgovornost i da počnu provoditi pozitivne zakone i propise. Konačnu riječ, kada govorimo o državnim institucijama uvijek ima izvršna vlast koja mora odlučiti i učiniti sve da državne institucije funkcioniraju. Ne želim ništa više nego da one ažurno obavljaju svoj posao za koji su osnovane. Ništa više se od njih ne očekuje.

Što REGEA planira u budućnosti?

Kao ravnatelj REGEA-e želim vidjeti Agenciju kao otvorenu i suvremenu ustanovu koja je ravnopravan partner i sudionik ne samo hrvatskim ustanovama, nego energetskim agencijama širom Europe. Nogometnim riječnikom rečeno, nas zanima momčad koja igra u Ligi prvaka. Momčad koja je ravnopravna i po kvaliteti i po veličini i po učincima koje njezini projekti imaju. Ne zanima nas da smo na razini hrvatskog prosjeka ili na razini prosjeka istočnog susjedstva. Dakle, moj imperativ kao ravnatelja prema mojim ljudima u ustanovi je odgovornost prema radu i rezultati koji su na najvišoj europskoj razini. To je izazov koji ja preuzimam i koji je bio motiv za osnivanje ove ustanove. ■